

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**EUROPOS HUMANITARINIO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
MEDIJOS IR KOMUNIKACIJA
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: prof. dr. Gintaras Aleknonis

Grupės nariai: dr. Jurgita Vizgirdaitė

prof. dr. Kristina Juraitė

Laurynas Nikelis (studentų atstovas)

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Medijos ir komunikacija
Studijų krypčių grupė	Socialiniai mokslai (J)
Studijų kryptis	Komunikacija (J10)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4 m.), išstėtinė (5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Socialinių mokslų bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara	8
2.3. Personalias	13
2.4. Materialieji ištekliai	16
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	17
2.6. Programos vadyba	19
III. REKOMENDACIJOS	21
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	22

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos studijų programą *Medijos ir komunikacija* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Europos humanitarinis universitetas (toliau – EHU, Universitetas), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė, kurią sudarė Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto profesorius dr. Gintaras Aleknonis (grupės vadovas), Kauno technologijos universiteto Studijų kokybės ir plėtros departamento direktorė dr. Jurgita Vizgirdaitė (vertinant pataisytą Programą dr. Jurgitą Vizgirdaitę pakeitė Vytauto Didžiojo universiteto Viešosios komunikacijos katedoros vedėja prof. dr. Kristina Juraitė) ir Vytauto Didžiojo universiteto „Marketingo ir tarptautinės komercijos“ magistro studijų programos studentas Laurynas Nikelis (studentų atstovas). Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi EHU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu, 2018 m. lapkričio 5 d. vykusio ekspertų vizito į EHU rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo (toliau – Aprašas) ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi aukštųjų mokyklų studijas reglamentuojančiu įstatymu ir kitais normatyviniais teisės aktais, įskaitant *Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu*, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 patvirtintu *Bendrujų studijų vykdymo reikalavimų aprašu*, SKVC direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 patvirtintos *Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos* 2016-09-01 suvestine redakcija (toliau – Metodika), Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės 2008 m. sausio 24 d. pasirašytu susitarimu dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje bei kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2018 m. lapkričio 5 d. vyko ekspertų grupės vizitas į EHU, kur ekspertai susitiko su EHU administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, kurie suinteresuoti pagal Programą numatomais rengti specialistais. Ekspertai susipažino su EHU materialine baze (auditorijomis, laboratorijomis), biblioteka, universiteto Medijų centru (eMediaHub). Vizito pabaigoje administracijos atstovai, Programos aprašo rengėjai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

Ekspertų grupės prašymu EHU pateikė kai kuriuos papildomus dokumentus: Senato patvirtintus „Europos humanitarinio universiteto dėstytojams taikomus minimalius kvalifikacinius reikalavimus“ (anglų k.), baigiamojo bakalauro darbo aprašą (lietuvių k.), kursinio darbo aprašą (rusų k.) bei Programos tikslų ir siekiamų rezultatų aprašą (rusų k.).

Ekspertų grupė taip pat susipažino su 2016 m. SKVC sudarytos tarptautinės ekspertų grupės išvadomis bei rekomendacijomis, kurias jie pateikė apie tuo metu EHU vykdytą studijų programą „Medijos ir komunikacija“. Programa buvo įvertinta 15 balų.

2018 m. lapkričio mėn. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuris buvo išsiųstas Programos rengėjams susipažinti ir pateikti savo pastabas dėl faktinių klaidų.

Išnagrinėjusi EHU 2018 m. gruodžio 3 d. raštą Nr. 118-08 dėl faktinių klaidų, ekspertų grupė teikia šias galutines Programos vertinimo išvadas.

2019 m. vasario 5 d. ekspertų grupė gavo iš esmės pataisytą ir pertvarkytą Programos aprašą. Kiek pasikeitusios sudėties grupė (vietoj dr. Jurgitos Vizgirdaitės nauja vertintoja paskirta prof. dr. Kristina Juraitė) įvertino Programos rengėjų padarytas pataisas. Papildytas Programos vertinimo išvadų projektas vasario 14 d. buvo išsiųstas aukštajai mokyklai susipažinti ir pateikti savo pastabas dėl projekte pastebėtų faktinių klaidų. Aukštoji mokykla savo atsakymą pateikė vasario 20 d. Ekspertų grupė su pateiktais dokumentais susipažino ir teikia šias galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai

Programos rengėjai išsamiai pristato ir pagrindžia EHU veiklos misiją, savo intencijas bei siekius. Tačiau remiantis Metodika, pagrįsdama programos poreikį, aukštoji mokykla turėtų pateikti apibendrintus programos rengėjų, darbdavių ir kitų socialinių partnerių, kitų institucijų atliktų tyrimų, apklausų rezultatus ar kitą ketinamų rengti specialistų poreikį įrodančią informaciją. Pateiktame Programos Apraše šios informacijos nėra. Ypatingai naudingi būtų buvę socialinių partnerių atsiliepimai, pateikiant Programos absolventų dabartinį ir prognozuojamą poreikį. Taip pat nebuvo pateikti konkretūs statistiniai duomenys, apklausų, tyrimų rezultatai, pagrindžiantys specialistų poreikį. Programos rengėjai turi nemenką socialinių partnerių ratą su kuriais bendradarbiauja, kurie yra absolventų potencialūs darbdaviai. Ekspertų nuomone, jų apklausos, potencialių stojančiųjų tyrimai, pokalbiai su kitais Baltarusijoje dirbančiais asmenimis bei kompanijomis, kurie buvo minėti susitikimų metu, galėjo būti suorganizuoti ir pateikti.

Bendrasis programos profilis: Programos rengėjai ketina siūlyti studentams 6 specializacijas. Sveikintina, jog Programos rengėjai taip sudaro studentams galimybę rinktis iš plataus sąrašo. Iš kitos pusės nėra paaiškinta, kaip Universitetas ketina suvaldyti studentų lūkesčius (tikimasi priimti apie 60 studentų), jei studentė/-as stos dėl konkrečios specializacijos,

bet ji nesurinks rentabilios grupės ir nebus vykdoma; kaip Universitetas suvaldys pedagoginio personalo krūvio planavimą; kaip Universitetas užtikrins stojimą į magistrantūros studijas: socialiniai partneriai teigė, jog 60 kreditų specializacijos jiems pakanka, kad įdarbintų tokį bakalauro studijų absolventą. Programos Aprašo 1.3. poskyryje taip pat minima, jog studentai jau po bakalauro studijų galės dirbti žurnalistais, režisieriais, scenaristais, kt. Dėl to išlieka klausimas, ar studentai turės poreikį tęsti studijas magistrantūroje. Tradiciškai pirmoji pakopa siūlo plataus profilio programą, kuri sudaro sąlygas studentams „paragauti“ visko po truputį ir tik vėliau apsispręsti ir gilintis labiau specializuotoje magistrantūros studijų programoje, siekiant tapti tikrais savo srities ekspertais. 2016 m. vykusio EHU vykdomos studijų programos „Medijos ir komunikacija“ vertinimo išvadose yra teigiama, kad turėtos dvi specializacijos kėlė daug klausimų dėl jų suderinamumo su iškeltais tikslais, studijų rezultatais, turinio tikslingumu ir pan. Su šešiomis naujomis specializacijomis Programos rengėjams tampa tik sudėtingiau atsakyti į šiuos klausimus. Nuogąstaujama, kad toks didelis specializacijų kiekis kelia grėsmę studentų pasitenkinimui, dėstytojų darbo laiko planavimui, absolvento kvalifikacijos lygiui, takoskyrai tarp bakalauro ir magistrantūros studijų. Specializacijos taip pat nebus atkoduojamos ir Programos pavadinime (pvz., žurnalistikos studijų siekiantis studentas gali neaptikti šios programos).

Programos tikslas: yra gana aiškus, tačiau išlieka klausimas, ar tokia daugiaspalvė programa gali užtikrinti aukštą kvalifikaciją tokiame plačiame spektrui numatomų parengti specialistų: žurnalistikos, ryšių su visuomene, medijų vadybos, prodiusavimo ir kuravimo, kino, televizijos ir fotografijos sričių audiovizualinių produktų kūrimo, naujų medijų tyrimo, vizualinės kultūros ir kūrybinių industrijų.

Programos numatomi studijų rezultatai: kadangi Komunikacijos studijų krypties aprašo dar nėra, Programos rengėjai laikosi bendrųjų reikalavimų studijoms ir pateikia numatomus studijų rezultatus pagal penkis studijų pakopos studijų rezultatų aprašymus. Dėkojame Programos rengėjams už atsiųstą patikslintą lentelę, nurodančią dalykų / modulių sąsajas su konkrečiais studijų rezultatais. Studijų rezultatai yra kiekvienos programos ašis, siekis parodyti kompetencijas (žinias, įgūdžius, gebėjimus), kurias įgis absolventai. Tikriausiai tai viena sudėtingesnių dalių, kurią reikia aprašyti programos rengėjams. Šiuo atveju, kai Programa turi net šešias specializacijas, studijų rezultatų aprašymas dar labiau sudėtingėja. Programos rengėjai mini, jog aprašant studijų rezultatus buvo remtasi „Tuning metodologija“. Minėtoje metodologijoje yra pateikiami studijų rezultatų formuluočių patarimai ir pavyzdžiai. Tuo tarpu Programos Apraše yra pateikiama kiek neįprasta studijų rezultatų formuluočių, kuri nėra formuluojama per studento / studentų prizmę (ką studentas žino / žinos ir geba / gebės taikyti). Kiekvienam studijų rezultatų aprašui yra pateikiama nuo šešių iki devynių studijų rezultatų. Tai

neįprastai didelis rezultatų skaičius. Galimai taip nutiko dėl specializacijų kiekio. Prie tam tikrų Programos studijų rezultatų taip pat yra pateikiamas neįprastai didelis dalykų / modulių skaičius (11, 17, 25, 35 ir pan.). Nors niekur literatūroje nėra griežtai pateikiamas rekomenduotinas dalykų / modulių skaičius vienam studijų rezultatui, tipiška jį būna daugiausiai penki – septyni.

Kyla klausimas dėl specialiųjų gebėjimų. Šioje vietoje Programos rengėjai galėjo tiksliausiai atspindėti specializacijų specifiškumą. Deja, tai nėra aprašyta specialiuosiuose gebėjimuose. Dalis šių studijų rezultatų (pvz., Nepertraukiamo savarankiško mokymosi, nuolat kaupiant naują informaciją, dinamiškai vystantis medijų technologijoms ir kintant socialinėms praktikoms, įgūdžių įgijimas; Medijų empirinių tyrinėjimų technologijos kaip vienos iš bazinių profesinių kompetencijų įsisavinimas) labiau tiktų prie Gebėjimų vykdyti tyrimus, taip pat prie Socialinių ir Asmeninių gebėjimų.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai tik formaliai atitinka universitetinių studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Yra grindžiami akademinių ir profesinių žinių bei gebėjimų įgijimu. Programos pavadinimas atitinka planuojamą suteikti kvalifikaciją. Tačiau Programos pavadinimas nevisiškai atitinka Programos turinį, nevisiškai atspindi konkrečias planuojamas Programos specializacijas (pvz., Žurnalistikos, kt.), taip pat studijų rezultatuose (ypatingai Specialiuosiuose gebėjimuose) neatsiskleidžia numatomos Programos specializacijos. Studijų rezultatų ir modulių turinys (formuluotės) ir kiekis neatitinka įprastų reikalavimų. Taip pat didžiausią abejonę kelia nepagrįstas Programos poreikis bei numatytų specializacijų pagrindimas.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgdami į ekspertų rekomendacijas, Programos rengėjai papildė Programos poreikio pagrindimą aktualiais darbo rinkos tyrimų ir tarptautinių studijų duomenimis, liudijančiais apie komunikacijos specialistų poreikį. Tačiau socialinių partnerių, absolventų, darbdavių atsiliepimų apie studijų programą bei jos aktualumą regione, nebuvo pridėta, todėl rekomendacija išlieka aktuali ateičiai.

Programos rengėjai peržiūrėjo ir atnaujino Programos tikslą bei studijų rezultatų formuluotes. Tačiau norime atkreipti dėmesį, jog Programos tikslas suformuluotas gana abstrakčiai ir per mažai atspindi Programos savitumą: *rengti aukštos kvalifikacijos audiovizualinės komunikacijos ir medijų technologijų specialistus, turinčius teorinių žinių, analitinių bei kūrybinių įgūdžių bei profesinių kompetencijų, būtinų darbui medijų srityje, taip pat skaitmeninių medijų ir šiuolaikinės audiovizualinės kultūros tyrimo gebėjimų*. Abejonių kelia ir kai kurių studijų rezultatų formuluotės, itin plačios, abstrakčios ir todėl sunkiai pamatuojamos, pvz.: žinių ir jų taikymo grupėje nurodomas *Medijų ir kitų technologinių priemonių pagalba vykdomos komunikacijos specifikos išmanymas socialinėje-ekonominėje*,

politinėje ir kultūrinėje sferose, tuo pačiu ir Baltarusijos bei ES šalių ryšių kontekste. Taip pat ir studijų rezultatų suderinamumas su dalykų/modulių sąrašais turėtų būti dar labiau išgrynintas, įvardinant konkrečius dalykus/modelius konkrečioms studijų rezultatams, o ne jų grupei.

Programos rengėjai atsižvelgė į ekspertų rekomendacijas ir naujame Programos projekte atsisakė gausios specializacijų pasiūlos. Nepaisant to, pateikiamas itin platus Programos absolventų veiklos sričių sąrašas – nuo muzikos prodiuserio, fotoredaktoriaus, socialinių medių turinio vadybininko iki meno kuratoriaus ir kultūros analitiko. Norime atkreipti dėmesį, kad tokia plati įvardintų kompetencijų bei karjeros galimybių paletė nėra tinkamai atspindėta Programos tiksluose bei numatomuose studijų rezultatuose.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Pagirtinas EHU siekis ugdyti Baltarusijos studentus su siekiu jiems grįžti į Baltarusiją ir diegti teigiamus pokyčius visuomenėje ir darbo rinkoje.
2. Pagirtina Programos vizija, besiremianti Universiteto misija.
3. Nepagrįstas Programos poreikis. ***Iš dalies atsižvelgta***
4. Neaiškūs specializacijų gausos motyvai. ***Atsižvelgta***
5. Kelia abejonių siekis išugdyti aukštos kvalifikacijos specialistus specializacijų pagalba. ***Iš dalies atsižvelgta***
6. Komplikuotai pateikiami studijų rezultatai: rezultatų kiekis, formuluotės, turinio atitikimas konkrečiai studijų rezultatų kategorijai. ***Iš dalies atsižvelgta***

2.2. Programos sandara

Programos apimtis yra 240 kreditų, t. y. Programos rengėjai pasirinko maksimalią teisės aktais numatytą leistiną apimtį. Kai nemaža dalis universitetų imasi trumpinti pirmosios studijų pakopos studijų programas, toks sprendimas gali atrodyti ne tik “nemadingas”, bet ir kiek rizikingas. Tačiau jis logiškai pagrįstas: kadangi numatytos gilesnės specializacijos, kurioms penktąjį, šeštąjį bei septintąjį semestrą skiriama daugiau nei pusė studijų kreditų, trumpesnės studijos tikrai nebūtų prasmingos.

Programoje formaliai elegantiškai išdėstyti bendrieji studijų dalykai leistų daryti prielaidą, kad EHU puoselėja bei plėtoja humanitarinių studijų tradicijas. Tačiau pateiktos bendrojo dalyko “Kalba ir mąstymas”, pirmųjų ir antrųjų metų seminarų “Humanitarinių mokslų įvadas” ir “Socialinių mokslų įvadas” bei “Hermeneutikos seminaras: suvokimas ir kūrybiškumas” tematikos bei literatūros sąrašai išryškina skirtumus tarp ambicingų pavadinimų ir gana riboto turinio. Pavyzdžiui, abejonių keltų tokių “Kalbos ir mąstymo” dalyko temų formulavimas: “4. Šekspyras, V. Tragiška Hamleto, Danijos princo, istorija”; “5. P. Gogeno

paveikslo iliustracija. Iš kur mes atėjome? Kas mes? Kur mes einame?” arba “10. Darbas su fotografijomis”. Ar tikrai šio “Dalyko studijos skirtos mąstymo fenomeno permąstymui ir padeda ne tik formuoti savo minčių raiškos raštu įgūdžius ir gebėjimus, bet ir suvokti savo priklausomybę intelektinei ir pilietinei bendruomenei, kurioje kiekvienas gali išreikšti savo poziciją ir būti išgirstas”? Problema, kad dalykų aprašuose pateikiami tik nagrinėjamų literatūros ar filosofijos veikalų pavadinimai, tačiau neaišku, kokias priemones šiam nagrinėjimui ketinama pasitelkti. Stebina nagrinėjamų veikalų pasirinkimai, kur susitelkiama į tradicinius klasikinius pavyzdžius, beveik nekreipiama dėmesio į Baltarusijos kultūros paveldą.

Atrodytų, kad Programos kūrėjams iš tikrųjų rūpi, kad studentai išmoktų anglų kalbą, kuria vyresniuosiuose kursuose ketinama dėstyti kai kuriuos dalykus. Vizito metu paaiškėjo, kad specialiai tikrinamas stojančiųjų į EHU anglų kalbos mokėjimas, Programoje pirmus du semestrus numatyta dėstyti angų kalbą, trečią semestrą – Specialybės terminija anglų kalba: Skaitmeninė globalizacija ir Transmedijų pasakojimas. Gal būtų pravartu iš anksto numatyti, kad kiekvieną semestrą bent vienas dalykas būtų dėstomas angliškai, kas padėtų ne tik kurti, bet ir palaikyti kalbines studentų kompetencijas. Gaila, kad užsienio kalbos dėstymas apribojamas anglų kalba, Programoje nenumatomos kitų kalbų studijos, kurios būtų labai naudingos medijų specialistams (pirmiausia, žinoma, žurnalistams). Tiesa, vizito metu ekspertai buvo patikinti, kad studentams sudaromos galimybės pramokti lietuvių kalbos, tačiau Programoje tokia bendroji Universiteto nuostata neatsispindi.

Programoje nėra numatyta jokių laisvai pasirenkamųjų dalykų, studijas reglamentuojantys dokumentai tokios prievolės Programos rengėjams nenumato, tačiau universitetinės tradicijos skatina suteikti studentams galimybes bent kelis dalykus pasirinkti savo nuožiūra. Tai prisideda prie studentų savarankiškumo ugdymo, ir gaila, kad tokia galimybė šiuo atveju nepasinaudota.

Vizito metu Programos rengėjai, dėstytojai bei socialiniai partneriai pabrėžė vieną svarbiausių kuriamos programos bruožų – skatinti būsimuosius medijų ir komunikacijos specialistus patiems kurti naujas darbo vietas, savas bendroves. Tai labai sveikintinas siekis, darniai derantis su šiandien Baltarusijoje atsirandančiomis gana ribotomis komunikacijos specialistų įsidarbinimo galimybėmis. Įdomu, kad šias kompetencijas bandoma integruoti į daugumos dėstomų dalykų turinį, neišskiriant vieno tokio dalyko. Tai sveikintinas Programos bruožas.

Bendrųjų ir specialiųjų komunikacijos bei kūrybos kompetencijų ugdymui Programoje numatytas įvadinis dalykas “Medijų profesijos”, tačiau bene svarbiausias būtų keturių semestrų dalykas “Medijų kūrimas”. Iš šio dalyko aprašų susidaro įspūdis, kad medijos čia suvokiamos labai siaurai – kaip mėgėjiškas filmavimas, televizija ir kinas; susitelkus į tradicines raiškos

formas, liekama kažkur viduryje tarp meistriškumo ir novatoriškumo. Apmaudu, kad pamiršamas svarbus šiuolaikinių medijų kūrimo bruožas – organiška kūrybos ir platinimo jungtis.

Komunikacijos teorijos problematika Programoje sutelkiama specialiai tam skirtuose dalykuose “Kritikos teorijos įvadas”, “Semiotika”, “Lytis, visuomenė ir kultūra”, “Psichoanalizė ir kultūra”. Deja, nuošalyje lieka bendrasis teorinis komunikacijos vaizdas. Vargu, ar galima tikėtis, kad šias spragas užpildys studijų dalykas “Medijų genealogija”, kuriame pernelyg susitelkiama į šiaip jau svarbią ideologijos problematiką, susidaro įspūdis, kad medijų raida nutrūksta ties radiju (9 tema “Radijas ir utopinis mąstymas”), toliau kalbant tik tokiomis temomis kaip “Komunikacijos karai ir technologijos. Kūnas ir medijos. Mirtis ir medijos”. Šios temos yra svarbios, tačiau dalykas palieka neišbaigtumo įspūdį.

Puikų įspūdį palieka tokie profesionaliai parengti dalykai kaip “Psichoanalizė ir kultūra” arba “Semiotika”. Tačiau kyla abejonių, ar gana ribotą teorinį pasirengimą įgijusiems studentams jie bus “įkandami”. Pavyzdžiui, “Semiotikos” dalykas veikia būtų magistro lygmens, jo klausytojams (pagrįstai) keliami rimti reikalavimai: “Studentai turi būti susipažinę: su pagrindinėmis XX amžiaus filosofinėmis ir kultūrologinėmis kryptimis (pirmiausia su struktūralizmu, tačiau taip pat pageidautina būti susipažinusiems su pagrindinėmis psichoanalizės ir poststruktūralizmo idėjomis bei kultūrinės antropologijos problematika); su esminėmis sampratomis ir teorinėmis koncepcijomis komunikacijos teorijos, logikos ir lingvistikos srityse”. Sunku tikėtis, kad tai antrojo kurso studentai bus padarę savarankiškai.

Daugelio Programos dalykų pagrindinės literatūros sąrašai yra labai ilgi. Sunku tikėtis, kad studentas gebės perskaityti 48 knygas ir vienos knygos ištrauką, kaip siūlo dalyko “Garso laboratorija ir muzikos industrija” dėstytojai (beje, siūlantys skaityti ir antikvarinius leidinius, išleistus 1928 m.). Rekomenduojamų skaitinių gausa nedaug atsilieka ir tokie dalykai kaip “Medijų genealogija”, “Lytis, visuomenė, kultūra” ar “Interneto auditorijos tyrimai”. Ekspertų nuomone, dalykų aprašuose būtų tikslinga išskirti pagrindinę ir papildomą literatūrą.

Bene didžiausia struktūrinė Programos problema yra numatytos net šešios specializacijos (1. Žurnalistika ir kūrybinis rašymas; 2. Politinė komunikacija; 3. Kinas ir vizualinė kultūra; 4. Medijų vadyba; 5. Medijos, menas ir kuratorystė; 6. Skaitmeninių medijų industrijos). Kaip jau minėta, numatydami maksimalią studijų trukmę ir specializacijos dalykams skirdami po 60 kreditų Programos kūrėjai tikisi, kad pavyks parengti labiau į vieną ar kitą sritį susitelkusius specialistus. Tačiau įgyvendinant Programą gali kilti ir kitų, sunkiai įveikiamų iššūkių. Jeigu į trečiąjį kursą (kai prasideda specializuotos studijos) perkeliama mažiau nei 60 studentų, sunku tikėtis, kad bus galima rentabiliai vykdyti visas specializuotas studijas, gali būti nuvilti nemažos dalies studijuojančiųjų teisėti lūkesčiai. Kita vertus, jau vien tas faktas, kad tie patys dalykai

dėstomi kelioms specializacijoms (pavyzdžiui, “Garso dizainas ekrano medijoms” 7 semestrą, “Multimodalinė komunikacija skaitmeninėse medijose” 8 semestrą dėstomos trim specializacijoms, kiti bent dešimt dalykų – dviem specializacijoms) liudytų, kad specializacijų skaičių būtų galima sumažinti bent per pusę. Nuo to Programa tik pagerėtų.

Kai kurių specializacijoms siūlomų dalykų pavadinimai tik iš dalies atitinka jų turinį. Pavyzdžiui, “Interneto auditorijos tyrimai” siūlo rimtas teorines studijas, tačiau mažai dėmesio skiriama interneto specifikai. Tai, kad dalyko “Reportažinė fotografija” turinys yra išsamesnis už pavadinimą, iš dalies yra neblogai, nes žurnalistams reikalingas platesnis požiūris į fotografiją, ne tik vieno žanro išmanymas, ką šiame dalyke ir siekiama suteikti. Po įspūdingai skambančio dalyko “Multimodalinė komunikacija skaitmeninėse medijose” pavadinimu slypi gana primityvus turinys: “Įvadas į studijų dalyko problematiką. Vaizdo žurnalo idėjos kūrimas: idėja, planavimas, vaidmenų paskirstymas. Vaizdo projekto filmavimas ir montažas. Darbas studijoje: vaizdo žurnalo filmavimas. Montažas ir veiksmai baigus gamybos procesą. Baigiamųjų darbų pateiktis”. Susidaro įspūdis, kad čia tik kartojama tai, kas jau buvo studijuota pirmuosiuose keturiuose semestruose dalyke “Medijų kūrimas”. Be to įspūdingas 17 pozicijų literatūros sąrašas mažai ką turi bendra su turiniu. Panašios problemos kiltų ir su dalyku “Televizija kaip technologija ir kultūros forma”, kurio turinys primityvus, apima vos keturias temas: “Televizija ir visuomenė. Televizija kaip kultūrinė forma. Televizija ir viešoji sfera. Televizijos reklama ir realybės gamyba”, o studijų literatūra labai sena. Dalyko “Radijo žurnalistika” studijoms nurodyta tik viena knyga, o dalis nuorodų į interneto šaltinius niekur neveda, kita dalis susijusi su garso redagavimo programų naudojimu ir geriau tiktų dalykui “Garso laboratorija”. Beje, dalykas “Garso laboratorija ir muzikos industrija” taip pat pavadintas pretenzingai, tai labiau teorinis kursas, mažai ką bendro turintis su laboratorija.

Kaip gerai subalansuotus dalykus norėtusi minėti “Filmo analizę ir kino teoriją” ar “Fotografijos istoriją ir teoriją”, vertingas dalykas “Diskursyvioji vizualumo analizė”, tačiau kyla abejonių, ar studentai bus pasirengę jį studijuoti (panašiai kaip “Semiotiką”). Studijų programoje norėtusi daugiau tokių pavyzdžių, kaip kad pateikiami dalyke “Politinės kampanijos ir ryšiai su visuomene”, kur pabrėžiami politinių kampanijų ir ryšių su visuomene posovietinėje erdvėje ir Baltarusijoje ypatumai. Deja, gimtojo krašto specifika toli gražu ne visur diskutuojama.

Pateiktoje Programoje nėra tiksliau aptariamų studentų praktikos (kurių numatytos dvi), jų atlikimo vietos, organizavimo ypatumai ir pobūdis bei vertinimo kriterijai. Tą patį galima pasakyti ir apie du kursinius darbus. Praktikos ir kursiniai darbai galėtų ir turėtų būti siejami su specializacijomis.

Programos sandara formaliai atitinka teisės aktų reikalavimus, tačiau kai kurių dalykų turinys neatitinka studijų rūšies ir pakopos. Programos apimtis yra pakankama studijų

rezultatams pasiekti, tačiau abejotina specializacijų prasmingumu ir jų gausa. Programos turinys tik iš dalies atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgdami į ekspertų rekomendacijas, Programos rengėjai iš esmės peržiūrėjo programos sandarą, tačiau išlaikė bendrąją numatytą programos apimtį, kas atitinka teisės aktų reikalavimus. Atsisakyta bendrauniversitetinio “Hermeneutikos seminaro”, pokyčiai kituose bendruosiuose dalykuose gana riboti.

Programos rengėjai atsisakė šešių specializacijų gausos, vietoj “Specializacijų dalykų” įvesti “Pasirenkamieji dalykai”, kurie bus nuosekliai dėstomi nuo trečiojo semestro. Tai leistų studentams laisviau formuoti savo būsimajai karjerai reikalingus įgūdžius. Tiesa, kai kurių alternatyviai pasirinkamų dalykų pavadinimai, ekspertų nuomone, vis dar nevisai dera su jų turiniu, pavyzdžiui, *Fotografija: gamyba ir kuratoriaus darbas, Viešieji ryšiai ir socialinių medijų vadyba*. Tais atvejais, kai semestre yra numatyti du pasirenkamieji dalykai, galbūt studentai galėtų rinktis iš visų alternatyvų, o ne tik iš dviejų porų alternatyvų. Apskritai būtų galima pagalvoti apie alternatyvių dalykų “banką”, studentai galėtų laisviau ir tikslingiau savarankiškai formuoti savo studijų planą.

Programos rengėjai iš esmės peržiūrėjo visų dalykų rekomenduojamos literatūros sąrašus, kurie dabar savo apimtimi ir pobūdžiu atitinka šiandienos reikalavimus. Tiesa, ne visos nuorodos į interneto šaltinius veikia, tačiau atsižvelgiant į aukštą EHU nuotolinio mokymosi kultūrą, galima tikėtis, kad šios nuorodos bus aktualizuojamos kiekvieną semestrą. Reikėtų palinkėti, kad nuorodos į “google books” būtų pakeistos tikromis knygomis, nes studentų galimybės tokiu būdu skaityti literatūrą yra gana ribotos.

Programos rengėjai peržiūrėjo išankstinius dalykų studijoms keliamus reikalavimus, panaikino nereikalingus ir neracionalius ribojimus. Daugelio dalykų tematika peržiūrėta ir actualizuota.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Maksimali leistina studijų apimtis koreliuoja su gilesnių specializacijų siekiu.
2. Gerai organizuotos anglų kalbos studijos, tačiau nenumatytos galimybės mokytis kitų užsienio kalbų.
3. Savisamdos, gebėjimo kurti darbo vietas bendrosios nuostatos integruojamos į daugelį dėstomų dalykų.
4. Ambicingi dalykų pavadinimai neretai slepia gana banalų turinį arba tik iš dalies jį atitinka. ***Didele dalimi atsižvelgta***
5. Nėra numatyti laisvai pasirenkami dalykai. ***Atsižvelgta***

6. Teorinis komunikacijos ir medijų kontekstas pateikiamas nenuosekliai, o pats medijų suvokimas gana ribotas. ***Didele dalimi atsižvelgta***

7. Daugelio numatomų dėstyti dalykų tematika yra labai ribota, nėra siejama su naujausiomis komunikacijos ir medijų raidos tendencijomis. ***Didele dalimi atsižvelgta***

8. Kai kurie siūlomi dėstyti dalykai reikalauja pasirengimo, kurį studentas gali įgyti tik savarankiškai studijuodamas. ***Atsižvelgta***

9. Nemaža dalis studijų literatūros senoka, literatūros sąrašai perkrauti, neskiriama pagrindinė ir papildoma literatūra. ***Atsižvelgta***

2.3. Personalas

Universitetas bando sutelkti įdomų dėstytojų kolektyvą, kuris ne tik gebėtų įgyvendinti jiems keliamus su Programa susijusius uždavinius, bet ir suvoktų Universiteto misiją bei nuolat EHU deklaruojamą pasirengimą grįžti į Minską, jeigu tik pasikeistų politinės aplinkybės. Todėl ne tik siekiama išsaugoti prieš daugiau nei dešimtmetį į Vilnių persikėlusį dėstytojų branduolį, bet ir nuolat juos papildyti iš Baltarusijos ir kitur atvykstančiais dėstytojais, į kolektyvą įsijungia ir EHU absolventai.

Deja, tokia vidinė “egzilo universiteto” nuostata ir patirtis gali skatinti ir uždarumą, atsiribojimą ne tik nuo Universitetą priglobusios šalies. Kadangi EHU veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti teisės aktai, kyla rimtų abejonių, ar personalo valdymo srityje tų reikalavimų nuosekliai laikomasi. Kaip paaškvėjo vizito metu nėra išspręstas dėstytojų kvalifikacijų pripažinimo klausimas. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 52 str. 11 punktą nurodo, kad “Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštojo mokslo ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras, Lietuvos mokslo taryba ir švietimo ir mokslo ministro įgaliotosios aukštosios mokyklos. Akademinio pripažinimo laikomas kompetentingos institucijos sprendimas, kuriuo įvardijama kvalifikacijos (išsilavinimo) vertinimo metu nustatyta tos kvalifikacijos (išsilavinimo) vertė ketinant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje”. Dešimtmetį ar ilgiau Lietuvoje dirbančių mokslininkų Rusijoje ir Baltarusijoje įgyti “mokslo kandidatų” diplomai nėra Lietuvoje įvertinti ir pripažinti. Kai kuriems tai būtų tik formali procedūra, jų darbų tematika ir moksliskumas nekelia abejonių. Tačiau kai kurių darbai galėtų būti problemiški, pavyzdžiui, žurnalistikos dalykus dėstančio profesoriaus istorijos mokslų disertacijos tema buvo “Laikraštis “Rabočij” ir naujoji socialistinė ekonomika”.

Ekspertų prašymu EHU pateikė Senato patvirtintus “Europos humanitarinio universiteto dėstytojams taikomus minimalius kvalifikacinius reikalavimus”, kurie iš esmės atitinka Lietuvos

universitetų praktiką. Tačiau sprendžiant iš dėstytojų gyvenimo aprašymų ir pateiktų jų publikacijų sąrašų, atrodo, kad ne visi profesorai ir docentai atitiktų formaliuosius EHU reikalavimus. Pavyzdžiui, vienas docento pareigas einantis dėstytojas paskelbė tik vieną mokymo priemonę ir yra (nežinia ar mokslinės) knygos bendraautorius, o jo svarbiausios publikacijos yra “Daugiau nei 100 straipsnių apie žurnalistų profesinės etikos problemas, publikuotų Baltarusijos žurnalistų asociacijos tinklalapyje”, kitas docentas pristatomas kaip iškilus praktikas, tačiau nėra parašęs jokių mokslo darbų. Lietuvos universitetuose įprasta tokiems asmenims suteikti partnerystės docento ar profesoriaus vardą. Atrodo, kad ir čia prasilenkiama su Lietuvos įstatymų normomis.

Programos dėstytojai aktyviai dalyvauja įvairiuose mokslo renginiuose, stažuotėse, mokymo kursuose. Kiek kuklesnė jų mokslinė veikla, kurios rezultatai dažniausiai skelbiami EHU mokslo žurnale “Topos”, o knygas publikuoja EHU leidykla. Kaip rašoma šio žurnalo interneto svetainėje, “The journal of philosophy and cultural studies Topos has been published since 2000. It explores the intersection of philosophy and cultural studies combining different theoretical and methodological perspectives in discussions of various topical problems arising in the spheres of humanities, social and cultural sciences. The journal has a multilingual character and publication frequency 3 times per year. It is included in the international electronic database “The Philosopher’s Index” and EBSCO-CEEAS (Central & Eastern European Academic Source)”. Ribota šio žurnalo sklaida ir kuklus vertinimas mokslo bendruomenėje gana riboja EHU mokslininkų veiklos pripažinimą. Dėstytojų vykdomi mokslo tyrimai tik epizodiškai susiję su Programa, o Apraše minimos Kritinio urbanizmo laboratorijos ar Lyčių studijų centro tyrinėjimų kryptys tik iš dalies sietinos su medijomis ir komunikacija, Vizualinių ir kultūros tyrimų laboratorijoje pirmiausia nagrinėjama antropologinė bei humanitarinė, o ne komunikacinė problematika.

Vizito metu, kalbantis su dėstytojais, paaiškėjo, kad EHU administracija inicijuoja teigiamus pokyčius mokslo vadybos srityje: planuojant dėstytojų krūvius pradedama išskirti mokslo tyrimams skirta dedamoji, organizuojami vidiniai konkursai mokslo tyrimams finansuoti.

Kadangi daugumos Universiteto dėstytojų kvalifikacijos Lietuvoje nėra oficialiai pripažintos, išvados, jog Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, neįmanoma padaryti. Daugiau nei dešimtmetį Vilniuje veikiantis EHU vargu ar dar galėtų teisintis “ypatingomis aplinkybėmis”, laiko prisitaikyti prie Lietuvos įstatymų tikrai pakako, o formalios kvalifikacijų pripažinimo procedūros Lietuvoje yra gana nesudėtingos.

Nors konkurso tvarka penkerių metų kadencijai išrinktų dėstytojų Universitete yra gana nedaug, EHU sugeba pritraukti dėstytojus iš Baltarusijos, Lietuvos, kitų valstybių. Galima daryti prielaidą, kad Programos vykdymui dėstytojų pakaks. Tačiau numatomo Programos personalo

vykdomi moksliniai tyrimai tik iš dalies yra susiję su analizuojama Programa. Kadangi ir ateityje nemažai dėstytojų bus pritraukiama iš šalies, vargu ar mokslo tyrimų atitiktis Programai klausimą pavyks išspręsti.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Ekspertai gali pasidžiaugti, kad jų vertinimai paskatino svarbius pokyčius EHU. Kaip teigiama pataisytame Programos apraše, „Šiuo metu universitete rengiama nauja „Europos humanitarinio universiteto dėstytojų ir mokslo (meno) darbuotojų konkursų pareigoms eiti ir atestavimo organizavimo tvarka“, kurioje planuojama numatyti reikalavimus dėstytojų (asistento, lektoriaus, docento, profesoriaus) pareigybėms, partnerystės profesoriaus ir docento pareigybės reikalavimus, pritaikytus universiteto specifikai ir panašius į Lietuvos universitetuose nusistovėjusią praktiką. Naujojoje tvarkoje numatoma aiškiau apibrėžti dėstytojų – praktikų (partnerystės docento, profesoriaus) pareigybių reikalavimus, kurie iki šiol universitete nebuvo nustatyti. Tokie dėstytojai kviečiami dėstyti, nes turi ilgametę praktinę profesinę patirtį vienoje ar kitoje medijų profesijų srityje. Numatoma, kad naujieji reikalavimai dėstytojų pareigybėms galios nuo 2019-2020 studijų metų. Taip pat paminėtina, kad visi EHU dėstytojai, kurie disertacijas gynėsi ne Lietuvoje, šiuo metu yra pateikę arba rengia dokumentus mokslinių laipsnių pripažinimui Lietuvoje.

Ekspertų nuomone, mokslinių laipsnių pripažinimo procesas gali užtrukti vieną mėnesį nuo visų dokumentų pateikimo arba maksimaliai iki trijų mėnesių, jei dokumentų trūksta, kaip numato 2012 m. vasario 29 d. priimtu nutarimu Nr. 212 patvirtinta tvarka, tačiau didžiajai daliai Programos dėstytojų jis turėtų būti sėkmingas.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Nemaža dalis jaunų Programos dėstytojų yra EHU auklėtiniai, kas liudija iki šiol vykdytų panašaus pobūdžio programų gyvybingumą.

2. Daugumos dėstytojų kvalifikacijos Lietuvoje nėra formaliai pripažintos. ***Problema sprendžiama, galutinis sprendimas priklauso ne vien nuo EHU. Tikėtina, kad iki pradedant įgyvendinti Programą padėtis iš esmės pasikeis.***

3. Susidaro įspūdis, kad pedagoginės pareigos neretai suteikiamos gana neformaliai, neatsižvelgiant į dėstytojo mokslo pasiekimus. ***Problema sprendžiama, galutinis sprendimas priklauso ne vien nuo EHU. Tikėtina, kad iki pradedant įgyvendinti Programą padėtis iš esmės pasikeis.***

4. Universitetas nėra įteisinęs partnerystės profesorių ar docentų pareigybių. ***Problema sprendžiama, galutinis sprendimas priklauso ne vien nuo EHU. Tikėtina, kad iki pradedant įgyvendinti Programą padėtis iš esmės pasikeis.***

5. Dėstytojų mokslo darbai dažniausiai skelbiami EHU žurnaluose, sunku kalbėti apie jų tarptautinį konkurencingumą.

6. EHU mokslo laboratorijų tyrimų tematika tik epizodiškai sietina su komunikacijos problematika.

2.4. Materialieji ištekliai

Universiteto materialieji ištekliai yra ganėtinai gausūs, paskaitos, seminarai ir darbai grupėse vykdomi naujai įkurtose ir darbui pritaikytose auditorijose, esančiose Savičiaus g. 17. Atskiros patalpos pritaikytos mažiems grupių darbams, didesnėms paskaitoms ar srautiniams užsiėmimams. Visame pastate veikia bevielis interneto ryšys, kuriuo naudotis gali kiekvienas Universiteto studentas. Sveikintina, kad studentai turi galimybę užsiimti kūrybinėmis veiklomis teatro patalpose ir eMediaHub medijų laboratorijoje, bei darbuotis naujausią kompiuterinę įrangą turinčioje kompiuterių klasėje.

Universiteto eMediaHub laboratorijoje, esančioje Konarskio g. 49, studentai turi galimybę dirbti mini televizijos studijoje, naudotis naujausia programine įranga, dirbti su profesionaliomis vaizdo kameromis ir garso įranga, ir patogiai ją naudoti ne tik laboratorijoje, bet ir pasiimti su savimi. Toks materialijų išteklų naudojimas yra puiki galimybė praktiškai susipažinti su naujausiomis medijų technologijomis. Apmaudu, kad šios patalpos yra ne tame pačiame pastate, todėl studentai gali susidurti su problemomis pasiekiant šias patalpas. Taip pat šių patalpų susidėvėjimo lygis gerokai didesnis nei centriname universiteto pastate.

Universitete vykdomas mišrus mokymosi būdas, kurio metu derinamos nuotolinės ir tradicinės studijos, tam įgyvendinti naudojama atnaujinta „Moodle“ platforma, į kurią studijų programos dėstytojai privalomai talpina visą reikalingą medžiagą, mokymosi išteklius ir kitą studijų informaciją, kuri prieinama ne tik nuotolinių, bet ir nuolatinių studijų studentams. Šiam procesui sklandžiai vykti padeda vidinis Universiteto organas – Nuotolinių ir ištęstinių studijų centras. Tokios studijos sukuria mokymosi galimybę studentams negyvenantiems Lietuvoje. Gaila, kad mokydami tokiu pagrindu studentai praranda galimybę išbandyti laboratorijoje esančią įrangą ir iš dalies praranda galimybę pabendrauti su kurso draugais.

Pagirtina, kad Universiteto biblioteka dirba 6 dienas per savaitę studentams patogiu laiku, tačiau joje įrengta tik 15 darbo vietų, iš kurių tik keletas su įrengtais kompiuteriais, kurių ne visada pakanka Universitete studijuojantiems studentams. Taip pat biblioteka suteikia galimybes naudotis įvairiomis duomenų bazėmis internete, kurios suteikia galimybę mokytis nuotolinių studijų studentams, ir naudotis leidiniais, kurių didžiąją dalį studentai gali pasiimti su savimi. Apmaudu, kad biblioteka yra ganėtinai nedidelė, todėl pasiėmę knygas studentai paprastai darbuojasi koridoriuose įrengtose erdvėse, kur susikaupti gali būti sudėtinga. Universiteto

metodiniai ištekliai neapsiriboja tik leidiniais, knygomis, dėstytojai kuria medijų išteklius įvairiais vaizdiniais ir video formatais, kurie talpinami „Moodle“ platformoje.

Apibendrinant galima teigti, kad Universitete yra pakankamai materialijų išteklių vykdyti Programą, patalpos tinkamos ir jų pakanka, naudojama įranga tinkama ir jos pakanka, metodinių išteklių bazė pakankamai gausi.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Dėl materialijų išteklių ekspertai nebuvo pateikę rekomendacijų. Pataisytame programos apraše ekspertai esminių pokyčių nepastebėjo, jame nebuvo pristatyta, kaip būtų sprendžiamas studentų susisiekimo su eMediaHub laboratorija klausimas, Programos rengėjai taip pat neatskleidė esminių sprendimų optimizuojant studentų darbą nedidelėse bibliotekos patalpose. Pataisytame Programos apraše Programos rengėjai neeliminavo paminėtų silpnųjų, tačiau, atsižvelgiant į pirmines išvadas, ekspertų nuomonė dėl EHU materialijų išteklių nepakito - Universitete yra pakankamai materialijų išteklių siekiant vykdyti Programą, pakanka ir studijoms reikalingos įrangos bei metodinių išteklių.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Pagirtina, jog studentai turi galimybę naudotis eMediaHub laboratorija.
2. Sveikintina, kad studentams sukuriama galimybė naudotis teatro patalpomis.
3. Programos dėstytojai savo dalykų medžiagą talpina „Moodle“ platformoje.
4. Komplikuotas susisiekimas su eMediaHub laboratorija.
5. Abejonių kelia bibliotekos patalpų dydis ir išplanavimas.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į studijas reikalavimai nėra iki galo aiškiai suformuluoti. Universitetas suteikia galimybę studijuoti studentams iš Baltarusijos ir kitų šalių, taip pat ir Lietuvos. Lietuviai yra priimami per LAMA BPO sistemą, tačiau studentai iš Baltarusijos dalyvauja atskirame vidiniame konkurse. Kai kurie kriterijai (pavyzdžiui, pokalbio, kurio metu aptariama stojančiojo motyvacija ir diskutuojama apie pasirinktą programą, vertinimas) nėra aiškiai suformuluoti ir nėra pateikta konkreti kiekvieno kriterijaus vertė, taip pat nerimą kelia ar šios stojimo sąlygos yra vienodos studentams iš skirtingų šalių.

Kalbant apie Programos studijų rezultatų pasiekimą, norėtusi matyti konkretnę studijų metodų priskyrimą. Pavyzdžiui, pateiktoje 5 lentelėje „Ryšys tarp studijų rezultatų, mokymo/si metodų ir studentų pasiekimų vertinimo metodų“ visam blokui numatomų rezultatų pateikiamas visas paketas studijų metodų, bet konkretumo, kurie studijų metodai padeda pasiekti konkrečius studijų rezultatus nėra. Numatomų Programos studijų rezultatų kiekis tikrai nemažas, tačiau

klausimų kelia, ar visi metodai orientuoti į rezultato pasiekimą, kadangi sunku nustatyti ryšį tarp studijų metodų, vertinimo metodų ir pačių studijų rezultatų.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, studentai supažindinami su dalyko vertinimo metodais pirmųjų paskaitų metu. Šie vertinimo metodai patalpinami ir „Moodle“ aplinkoje bei primenami paskaitose. Studentai vertinami už savarankiškas užduotis, tarpinius atsiskaitymus ir egzaminą. Tačiau kyla abejonių, ar iš tikrųjų nuolatinių ir iššęstinių studijų studentų pasiekimai bus vertinami vienodai, nes iššęstinių studijų studentų susitikimai su dėstytojais yra gana epizodiški. Vizito metu patikinta, kad studentai iš Baltarusijos atvyksta ne tik laikyti egzaminų, bet ir į intensyvių studijų dienas. Tiesa, verta pagirti, kad dėstytojai naudoja įvairias video įrašymo ir transliavimo priemones, nuolatos palaiko kontaktą su studentais, todėl gali geriau suprasti studento galimybes ir poreikius. Studentų krūvis pakankamas 240 kreditų nuolatinių studijų programai, vykdomos gana intensyvios studijos. Norėtusi aiškesnės Universiteto pozicijos dėl lankomumo, ar jis privalomas, ar dėstytojas turi galimybę - teisę vertinti studento lankomumą ar tik aktyvumą paskaitose.

Kalbant apie studentų įsitraukimą į studijų procesą, verta paminėti, jog studentai turi savo atstovus įvairiuose organuose. Universitete veikia Studentų atstovybė, į kurią gana lengvai priimami ir naujai įstoję studentai ir nuotolinių studijų studentai, šio organo tikslas tiesiogiai ir netiesiogiai atstovauti visų programų ir kursų studentus, dalyvauti posėdžiuose ir komisijose.

Kiekvieno kurso studentai taip pat kviečiami užimti pareigas studijų programų komitetuose ir kartu su dėstytojais bei socialiniais partneriais spręsti su studijų reikalais susijusias problemas ir tobulinti studijų programą. Taip pat studentai raginami kiekvieno semestro pabaigoje įvertinti kiekvieną studijuotą dalyką ir jo dėstytoją anoniminėje apklausoje, išsakydami savo nuomonę apie kiekvieną dėstytoją atskirai ir apie studijų dalyko aktualumą. Tokios anketos nėra privalomos, tad ir atsakomumas į jas ne visada yra reprezentatyvus. Dėstytojai užsiminė, jog dažnai su studentais šiais klausimais diskutuoja tiesioginio kontakto metu ir „Moodle“ platformoje.

Universitetas yra numatęs aiškią nesąžiningo studijavimo tikrinimo sistemą ir apibrėžęs tokios veiklos pasekmes. Prieš oficialias procedūras plagiatą darbe peržiūri departamentas arba studijų programos komitetas ir tik vėliau darbas patalpinamas į tam tikrą plagiato tikrinimo platformą. Nors tokių atvejų pasitaiko nedažnai, bet patvirtinus plagiatą studento darbe, gali gręsti bausmė – pašalinimas iš Universiteto. Studentas turi teisę nesutikti su gautu įvertinimu ir pateikti apeliaciją. Svarbu pabrėžti, kad apeliacinėje komisijoje dalyvauja ir studentų atstovas, pats studentas taip pat gali dalyvauti posėdyje.

Apibendrinant galima teigti, kad priėmimo į studijas reikalavimai iš esmės yra pagrįsti, tik galėtų būti patikslinti pokalbio su stojančiaisiais vertinimo kriterijai. Numatomi taikyti studijų

metodai pateikiami labai apibendrintai. Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti, nors išlieka abejonių, ar nuolatinių ir išstęstinių studijų studentų vertinimai bus vienodi. EHU numatytos nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos, apeliavimo priemonės yra aiškos ir skaidrios.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Džiugu, kad Programos rengėjai atsižvelgę į ekspertų pastebėjimus atlikto tam tikras korekcijas aprašydami studijų eigą ir jos vertinimą. 5 lentelėje “Ryšys tarp studijų rezultatų, mokymo/si metodų ir studentų pasiekimų vertinimo metodų” Programos rengėjai apibendrina numatomus studijų programos rezultatus, dėl šių pakeitimų galima aiškiau numatyti mokymosi ir vertinimo metodų atitikimą numatomiems rezultatams. Ekspertų nuomone, atlikti pateikimai yra tinkami. Vis dėl to, ir pataisytame studijų Programos apraše, ekspertams pritrūko pokalbio su stojančiaisiais vertinimo kriterijų, neaišku, į ką studentai labiausiai turėtų atkreipti dėmesį ruošdamiesi pokalbiui.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Numatyta aiški studentų įsitraukimo į studijų procesą tvarka.
2. Puikiai panaudojama nuotolinių studijų organizavimo sistema.
3. Sveikintinas Universiteto dėstytojų įsitraukimas raginant studentus pildyti studijų kokybės vertinimo anketas.
4. Dvi skirtingos priėmimo į studijas tvarkos visada kelia abejonių, tačiau Universiteto “tremtyje” specifika iš dalies pateisina tokį netolygumą.
5. Neaiškiai suformuluoti pokalbio su stojančiaisiais vertinimo kriterijai. ***Neatsižvelgta***

2.6. Programos vadyba

EHU taikoma Programos vadyba yra įvairiapusė, kelių lygmenų, apimanti suinteresuotas šalis bei dalininkus. Studijų kokybės valdymą reglamentuoja „Kokybės valdymo sistemos įdiegimo koncepcija Europos humanitariniame universitete“ (plačiau žr. <http://ru.ehu.lt/onas/kachestvo/>), taip pat parengtas Kokybės vadovas Universiteto bendruomenei, apibrėžta esminių efektyvumo rodiklių sistema (KPI). Universiteto 2019-2024 m. strategija, jos įgyvendinimo planas (patvirtinti 2018 m. birželio 25-26 d. Valdančiosios tarybos sprendimu) studijų kokybės užtikrinimą pabrėžia kaip vieną iš strateginių tikslų.

Programos komitetų veikloje dalyvauja studentai ir socialiniai partneriai. Numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos, Universitete dirba studijų kokybės užtikrinimo koordinatorius.

Kalbantis su dėstytojais išaiškėjo du dalykai, kurie gali apsunkti studijų planavimą ir organizavimą. Tai dėstytojų sutarčių klausimas. Nemažai dėstytojų dirba pagal terminuotas darbo sutartis. O tai gali kelti sunkumų Programos studijų krypties pedagoginio personalo tvarumui, tyrimų kryptyje užtikrinimui, ir pan. Taip pat vizito metu dėstytojai minėjo, jog nėra reguliariai vykdomi komiteto narių ir dėstytojų susitikimai siekiant aptarti įvairius Programos aspektus, jos planavimą. Taip pat nėra aišku, kaip yra planuojamos pedagoginio personalo studijų ir mokslo veiklos per kasmetinius pokalbius.

EHU yra pavyzdinčiai tvarkomos nuotolinės studijos. Jos puikiai organizuojamos, administruojamos, dėstytojai ir studentai motyvuojami naudotis nuotolinių studijų galimybėmis.

Programos vadyba iš esmės atitinka reikalavimus. Vis dėlto išlieka esminis klausimas, kaip yra užtikrinamas dėstytojų pedagoginės ir tyrimų veiklų kryptyje tvarumas, kuomet didžioji dalis dėstytojų dirba pagal terminuotas darbo sutartis.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Programos rengėjai papildė su Programos vadyba susijusią informaciją, detalizuodami sprendimų priėmimo ir atsakomybės už studijų programos vadybos bei kokybės užtikrinimo sritis. Tačiau šiame modelyje pasigendama aiškesnio funkcijų, veiklų ir atsakomybių tarp skirtingo lygio padalinių pasiskirstymo ir apibrėžimo. Ekspertai pasigedo tikslesnės informacijos apie Programos komiteto veiklą, struktūrą ir funkcijas.

Programos rengėjai nurodo, kad šiuo metu rengiama nauja „Europos humanitarinio universiteto dėstytojų ir mokslo (meno) darbuotojų konkursų pareigoms eiti ir atestavimo organizavimo tvarka“, kuri aiškiai apibrėš pedagoginių ir mokslo pareigybių reikalavimus. Tokia tvarka turėtų įsigaliooti nuo 2019-2020 m. Tikėtina, kad tai padės spręsti Programos pedagoginio personalo tvarumo užtikrinimo problemą.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

1. Universitetas turi nuoseklią ir visaapimančią kokybės užtikrinimo sistemą.
2. Programos valdymui yra sudarytas komitetas, kuriame veikia skirti / atrinkti dėstytojai, socialiniai partneriai, studentai.
3. EHU yra pavyzdinčiai tvarkomos nuotolinės studijos.
4. Universiteto pedagoginio personalo samdymo politika ir darbo su dėstytojais aptariant studijų ir mokslo trumpalaikius ir ilgalaikius tikslus reguliarios sistemos neapibrėžtumas gali kelti sunkumų planuojant ir vykdant Programą. ***Problema sprendžiama. Tikėtina, kad iki Programos įgyvendinimo pradžios padėtis iš esmės pasikeis***

III. REKOMENDACIJOS

- 3.1. Išsamiau ir tiksliau pagrįsti Programos poreikį per socialinių partnerių atsiliepimus, apklausų, tyrimų rezultatus, statistinius duomenis. ***Iš dalies atsižvelgta***
- 3.2. Apsvarstyti specializacijų skaičių ir jų esminę paskirtį. ***Atsižvelgta***
- 3.3. Užtikrinti aiškią takoskyrą tarp bakalauro ir magistrantūros studijų, sudarant palankias sąlygas ir logiką tęsti studijas magistrantūroje. ***Didele dalimi atsižvelgta***
- 3.4. Sukonkretinti Programos tikslą, patobulinti studijų rezultatus ir jų įgyvendinimą per konkrečius dalykus / modulius. ***Iš dalies atsižvelgta***
- 3.5. Peržiūrėti studijų dalykų aprašus ir jų atitiktį studijų programai. ***Atsižvelgta***
- 3.6. Atnaujinti studijų literatūros sąrašus, pasvarstyti galimybę literatūros šaltinius suskirstyti į pagrindinę ir papildomą literatūrą bei įvertinti realias studentų galimybes perskaityti siūlomą literatūrą. ***Atsižvelgta***
- 3.7. Teikti Lietuvos mokslo tarybai pripažinti užsienyje įgytus mokslo ir meno daktaro laipsnius. ***Problema sprendžiama, galutinis sprendimas priklauso ne vien nuo EHU. Tikėtina, kad iki pradedant įgyvendinti Programą padėtis iš esmės pasikeis***
- 3.8. Apsvarstyti galimybę EHU sukurti partnerystės profesoriaus ir partnerystės docento pareigybę. ***Problema sprendžiama, galutinis sprendimas priklauso ne vien nuo EHU. Tikėtina, kad iki pradedant įgyvendinti Programą padėtis iš esmės pasikeis***
- 3.9. Apsvarstyti galimybę sukurti dėstytojų skatinimo už mokslo pasiekimus sistemą. ***Neatsižvelgta. Rekomedacija lieka***
- 3.10. Apsvarstyti pedagoginio personalo samdymo politiką ir jos sąsają su Programos kokybės užtikrinimu. ***Problema sprendžiama. Tikėtina, kad iki Programos įgyvendinimo pradžios padėtis iš esmės pasikeis***
- 3.11. Planuoti reguliarius susitikimus su dėstytojais siekiant tinkamo Programos įgyvendinimo, dėstytojų informuotumo apie Programos nuoseklumą, logiką, pan. ***Neatsižvelgta. Rekomedacija lieka***
- 3.12. Siekiant užtikrinti Programos atitikimą studijų krypties reikalavimams dėl pedagoginio personalo ir tyrimų atlikimo, diegti labiau sisteminių metinių pokalbių vertinimo ir planavimo procesą. ***Neatsižvelgta. Rekomedacija lieka***

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Europos humanitarinio universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Medijos ir komunikacija* vertinama teigiamai su sąlyga.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	2*
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	14

* Teigiamas vertinimas galimas tik tuo atveju, kai bus baigtos dėstytojų mokslo (meno) daktaro laipsnių pripažinimo procedūros.

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Gintaras Aleknonis

Grupės nariai: dr. Jurgita Vizgirdaitė

prof. dr. Kistina Juraitė

Laurynas Nikelis (studentų atstovas)